SEN BİZE İNSANLARI SEVMEYİ ÖĞRETTİN, SEN BİZE İNSANLARIN SAADETİ İÇİN DÖĞÜŞMEYİ ÖĞRETTİN, BİZ BUNUN İÇİN SAVAŞIYORUZ!

Nâzım Hikmet

23/5/950 — Nâzım'ın uğradığı haksızlıklarla mücadele için çıkan Fikir ve Politika Dergisi : — Yıl: 1. Sayı: 4 — Fiyatı 15 Kr.

Hür Gençliğin ve memleket aydınlarının teminatı ve Kanun yolunun açılmak üzere olduğu inancı karşısında

Açlık Grevine Ara Verildi

13 sene evvel yapılan bir adli hataya, yani 13 sene evvel büyük bir halk müdafiinin, bilerek ve kanunları hiçe sayarak zindana atılmasına karşı dünya halk oyu harekete geçmiş, dünyanın her tarafından Türk adli makamlarına protestolar yağdırılmış, gerek memleketimizin ve gerekse başka memleketlerin en ileri gelen hukukçuları, kanunsuz mahkûmiyeti en açık şekilde ortaya koymuş, ilgili makamların ve sağduyu sahibi insanların dikkatini çekmişti.

Bütün dünyayı kaplayan itiraz sesleri ile birlikte Türkiyeli aydınlar ve üniversite gençliği harekete geçerek bu yolda faaliyete girişmişlerdi.

Fakat kanunsuzluğa karşı kanunun derhal tatbik edilmesi için ortada bir engel vardı: C. H. P. iktidarı. Bu iktidarın güler yüzü altında gizlenen kanunsuzluğu devam ettirme zihniyeti adalet kapısının açılmasına mâni olmuş, 13 sene evvel işlenen bir hata her şeye rağmen tamir edilmemiştir. Her sağduyuyu isyan ettiren, C. H P. iktidarının bu zavallı sükutu ve kanunu tatbik etmekten duyduğu korku karşısında büyük NÂZIM son çare olarak açlık grevine başlamaya karar vermiş, ve bu kararını yerine getirmişti.

Bu hâdise ile derhal harekete geçen gençlik, aydınlar ve hukukçular iktidar kalesinin her kapısını çalmışlar, ilgili makamlara ortada apaçık duran kanunsuzluğu tekrar tekrar anlatmışlar ve güler yüzle karşılanmışlardır. Bu halin bir netice vereceğini ümit eden hukukçuların ricası üzerine NÂZIM açlık grevini durdurmuş ve hakkının iadesini beklemiştir.

Oysa ki bu güler yüz mevcut marifetlerine ilâveten bir de af oyunu oynıyarak sanki adaletle alay etmeye kalkışınca NÂZIM yeniden açlık grevine başlamıştır.

Bu gün ise, C. H. P. iktidarı halk tarafından yıkılmış bulunuyor

NÂZIM HİKMET'in hürriyetinin iade edilmesi için başvurulması icap eden makam henüz kurulmamış vaziyettedir. Bu halde yapılacak müracaatların bekletilmesi icap ediyor. Fakat 17. günü bulan açlık grevi, büyük insanın hayatını her an tehlikeye sürüklemekte idi. Bundan dolayı ,NÂZIM'ın hürriyetinin iade edilmesi için büyük bir azimle harekete geçen gençlik ,diğer taraftan en ileri gelen aydınlar ve hukukçular yeni hükümetin kurulup, kanun yolunun açılmasını temin edecek makam teşekkül edinceye kadar greve ara verilmesini istemişlerdir.

Grev, kanunu herşeye rağmen tatbik etmek istemiyen bir makama tevcih edildiğine, ve ortada, başvurulacak yeni makam henüz mevcut olmadığına göre 17 gündür devam eden greve ara vermek doğru olurdu.

Şimdi bütün gözler yeni hükümete çevrilmiş, kanun kapısını açması beklenmektedir.

Yeniden her türlü kanuni faaliyete başlamaya hazır olan gençlik, halk, aydınlar ve hukukçular yeni iktidarın kanunu müdafaa etmesini ve, yıkılan iktidarın aklından geçirdiği cinayet niyetini tamamen yok etmesini yeni kurulan hükümetin en tabii bir ödev sayacağına inanmaktadırlar.

Ve esasen açlık grevi de bu inancın teminatı ile durdurulmuştur

Açlık grevi, Halkın haksızlığa ve zulme karşı şahlanışıdır

Açlık grevi, halkın, haksızlığa ve zülme karşı şahlanışıdır.

Tekrar ilân ediyoruz:

(Devamı: 4 ncüde)

Alametler Suresi

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor.
Çok alâmetler belirdi, vakit tamamdır.
Haram savap odu. Savap haramdır.
Ak kurt! kara tahtayı daha bir yol kemir.
Çekin ki körükleri
ateşe girdi demir.
Çok alâmetler belirdi, vakit tamamdır.
Ve duyuldu kim ölüm satılıp kâr edile.
Kendi kendilerinden red ve inkâr edile.
Ve duyuldu kabuğuna «Tık» ettiği civcivin
Duyuldu uykusundan uyandığı
Zincirinden başka kaybedecek şeyi olmayan

Devin.

Yedi kat yerin altından uğultular geliyor.
Medet bu kadar, bakma geri.
Kantarma zapteyemez oldu beygiri.
Çıkmış üzengiden, ayağı yok mu?
Kan sızar, şâk olmuş dudağı?
Gider, böyle gider, dahi gider,
Bu ateş yolların durağı yok mu?
Bu yol orda biten yoldur.
«Türab olmak ne müşküldür.»
Çekin, ki körükleri
Ocağa girdi demir.
Bir ateş külçesi düştü buzların ortasına
Alâmetler belirdi, kıyamet alâmetleridir.
Haberdir; irişmekte kaynayan su galeyan

Noktasına...

Nâzımı ölüme terketmek için yapılan tertipler

Nâzım'ın sahte müdafii Ahmet Emin Yalman, nihayet içyüzünü açıkça belli etti. Nâzım, açlık grevinden vaz geçmeli imiş, geçmezse Ahmet Emin, onun vatanseverliğinden şüphe edecekmiş!!

Bazı insanlar, hadlerini hiç bilmezler. Burnu yerde sürünen bir cüce, başı yıldızlara değen bir dev hakkında hüküm verebilir mi?. Hem bu ne biçim mantık? Kabahat, on üç yıldır sürüp giden haksızlığı düzeltmekte hâlâ israr eden makamlarda görülmüyor da, artık çıkar başka yol göremediği için, ölümü hürriyetsiz yaşamağa tercih eden Nâzım'a yükleniyor. Hani Nasreddin Hoca merhumun, meşhur hikâyesinde olduğu gibi; kabahat, hırsızda değil, eşyalarını çaldıranda...

Sonra, bu adamlar, açlık grevini şaka mı zannediyorlar?. On yedi gün hiç bir şey yememek ne demektir?. On yedi gün adım adım canının çekildiğini ve ölümün yaklaştığını hissetmek ve her an ölümü beklemek... Nâzımın bu kahraman, kahraman olduğu kadar da yürekler acısı hali, dışarıda memleketimiz aleyhinde hüküm verilmesine yol açıyorsa, bundan Nâzım'a ne?. Bu vaziyetin meydana gelmesine sebep olanlar gocunsunlar!. Masumların kanına girenler alkışlanmaz!.

(Devamı 4 üncüde)

Vatansever Şair Nedemektir?

Mefhum buhranı ve mefhum istismarcılığı tarihin her devresinde görülen zarurî bir olaydır. «Ahlâklılık», «vatanseverlik», «milliyetçilik», «insaniyetçilik» ilh.. gibi çok kere, yeniden tanımamaya ve gerçek mânasının ne olduğunu araştırmaya lüzum görmeksizin gündelik konuşmalarımızda bol bol kullandığımız mefhumların, muhtelif devirlerde, muhtelif zümreler tarafından başka başka maksatlarla kabul edilen mânaları olmuştur.

Değil değişik toplumlarda, ayni bir toplum içinde bile ortaya çıkan ve bir ideolojiler kavgasının ilk hazırlıklarını teşkil eden bu mefhum başkalaşmasının sebepleri nedir?

Bir toplum, zaman içinde evrimlenen, yeni yeni maddî temellere dayanarak devam eden bir varlıktır. Her toplum tarihî gelişmesi içinde, dayandığı maddî temelin nevine göre ya tek şekilli ve sükûnet içinde olan bir kıymetler bütünü veya çok şekilli ve çatışmalar içinde olan bir kıymetler bolluğu halinde görünür. İş bölümünün, şahsî mülkiyetin ve sosyal sınıfların henüz meydana çıkmadığı devrelerde toplumun kıymetleri arasında bir monotonluk bir uzlaşma hatta bir donup kalma hali görülür. Bu devrelerde herhangi bir sosyal kıymetin o topluluğun bütün ferdleri için toptan bir geçerliği vardır; bir sosyal kıymet bütün ferdler tarafından ayni şekilde anlaşılır ve kabul edilir.

Bütün ferdler ayni bir gayeye yönelmiş olabilir. Toplumun bu ilkel durumunda bir maddî menfaatler çalışması olmadığı içindir ki, bu kıymetler çatışmasından da bahsedilemez.

Ancak, bu ilkel durum uzun müddet devam etmeyip toplumun ekonomik yapısında bir başkalaşma meydana geldiği andan itibaren o toplum «bütünlük» ve «monotonluk» halini yavaş yavaş kaybeder. Toplumu meydana getiren ferdler arasındakikarşılıklı münasebet şekilleri, menfaatler ve bunun neticesi olarak da, gayeler değişmeğe, birbirinden ayrılmağa daha sonraları da çatışmağa başlar.

Farklı maddi şartlar içinde bulunan insan zümrelerinin farklı ideolojileri olacağı da tabiidir. Bundan dolayıdır ki evrimli yani toplumsal farklılaşmanın meydana çıktığı devrelerde artık bütün toplumu kavrayan, o toplumun bütün ferdlerini içine alan bir ideolojiden, bir kıymetten bahsedilmemektedi.r

Birbirinden ayrı maddi temellere dayanan insan zümrelerinin ayrı ideolojileri, ayrı kıymetleri, ayrı dünya görüşleri ve ayrı ayrı felsefeleri teşekkül etmektedir. Bu insan zümrcierinin maddî menfaatleri arasındaki çalışmanın şiddetile mütenasip olarak bir ideolojiler çalışmasına sahid oluruz. Bu ideolojiler «ilerilik», «devrimcilik», «muhafazakârlık», «gerilik» vesaire vasıflarla görülür.

İdeolojiler arasındaki bu farklı vasıfların sebebi de yine dayandıkları maddî esasların farklı oluşu ile en yakından alâkalıdır.

Bir toplum içinde gelismekte olan sınıfın ideolojisi bütün diğerleri karşısında en çok yenilik ve ilerilik vasfını haiz olur. Gelişmekte olan bir sınıf için bütün eskimiş kıymetlerle, kendi tekâmülüne mâni olan hayat ve dünya görüşleriyle ilgisini kesmek ve onlara karşı cephe alıp savaşmak tabii bir şeydir.

Buna karşı gerilemekte olan veya mevcut nizamı muhafaza etmek taraftarı olan yani maddî menfaatleri o şekilde hareket etmelerini zarurî kılan sınıflar içindeki ileri ve devrimci fikirler, hayat ve dünya görüşlerile mukabil bir savaşa girişmek zarureti hasıl olmaktadır.

İşte bir toplumu teşkil eden sınıflar arasındaki hayat savaşının müşahhas bir hale geldiği tarihî devrelerde, fikir münakaşaları sahasına ilk göze çarpan hâdise bir mefhum buhranı veya mefhum istismarcılığıdır. Bu hayat savaşı sırasında her cephe ideoloji silahlarından istifade etmek ister ve her cephe en aktüel mefhumları ele alarak onlara kendi yararına olan muhtevayı ve o mefhumun en gerçek mânasının kendi anladığı mâna olduğunu iddia eder.

Mürteci, cephe için ahlâklı olmak evvelâ dindar olmak, değişen, durmadan değişen hayatı ve yeni yeni şartları hiç kale almaksızın binlerce sene evvelinin insanları tarafından imâl edilen «din» ile sarhoş olmak, gözünün önünü bile göremiyecek kadar nazarlarını geriye çevirmek, her türlü değişikliği her türlü yeniliği ve tekâmülü, her çeşit medenî aracı inkâr etmektir.

İnkılâpçı cephe için ahlâklı olmak ise, bütün mürteci unsurlara karşı amansız bir güçle mücadele etmek, hayatın tekâmülüne coşku ile inanmak ,en yeni olanı ,en insanî olanı istemek ve bu inançlarla isteklerin gerçekleşmesi yolunda pratik faaliyete katılmak, sonuna kadar savaşmaktır.

Başka bir misal olarak «va-

(Devamı 3 üncüde)

"Bu bezirgân saltanatı, bu zulüm,,...

Hepimiz biliyoruz ki Nâzım Hikmet'in geniş halk kütleleri ve ileri aydınlar tarafından benimsenmesi, isminin kıt'aları ayaklandıracak kadar yayılmış olması tabiat-üstü kuvvetlerle izah edilemez.

O, bu dünyayı temeline kadar kemiren istismarcı sistem ve ideolojilere karşı herhangi bir insan gibi savaşıyor. İşte bu sebeple halklar ve bu meyanda halkımız da ezen ve boş vaadlerle insanların mukadderatlarını kösteklemeğe çalışan nizamlarla mücadele eden Nâzım Hikmet'i kendinin bir parçası kabul ediyor.

Nâzım Hikmet'in bu kadar geniş çapta benimsenmesi işi, ilâhi kudretten bir nebze tatmış olması, v. s. falan değil, aksine, «Şoför Ahmet»in, «Karayılan»ın, «Topal Yunus»un arkadaşı olması ve ayni şartlar içinde yaşamasıdır.

O, bütün ıztırap çekenlerin ve ezilenlerin dostudur, dilidir, kafasıdır. Ondan, bugün bir hücrede ölüme bırakılmakla susturulamıyacak kadar sağlam iradeli bir insan olduğu için korkulmaktadır.

Korku ve şaşkınlık ve hepsinden de evvel gelen menfaat kaygısı, Nâzım Hikmet'in isminde insanlığa darbelerin en müthişini indirmektedir. Nâzım Hikmet'i kanunsuz olarak mahkûm edenler bugün serbestçe geziyorlar. Fakat insanlık, bir insanın göz göre göre haksızca öldürülmesine göz yumamaz 27 yıldır en haşin şekliyle hüküm süren C. H. P. nın seçimi kaybetmesi bir bakıma Nâzım Hikmet'i galdaraca öldürmek isteyenlere karşı halkın fikrini bildirmesidir.

Memleketi güllük gülistanlık gösterenler, ekseriyetle ortaçağvari hayat yaşanan bu topraklarda «Biz veda etmek üzereyiz kedere, getir ahpaba bir Kavaklıdere» diyen kör kafalılar, ilmi ayrı hayatı ayrı sayanlar, kendini bilmiyenler, cahiller insanlık düşmanları artık yaşama imkânlarının daraldığını görüyorlar. Zaten bütün çırpınmaları, bütün işkenceleri ve zulümleri bir gün daha fazla yaşamak içindir:

ellerinizden geçinen
ve ellerinizden başka her şey
herkes yalan söylüyorsa eğer,
elleriniz balçık gibi inatlı
elleriniz karanlık gibi kör
elleriniz çoban köpekleri gibi aptal olsun
elleriniz, isyan etmesin diyedir.
Ve zaten bu kadar az misafir kaldığımız
bu ölümlü, bu yaşanası dünyada
bu bezirgân saltanatı, bu zulüm.
bitmesin diyedir?.

Amatör Bir Halk Düşmanına Mektuplar : 1

Benim pençeleri kuvvetli, eli tesbihli, besmeleli çocuğum!.

Bozkurt bakışlı, bozkurt beyinli çocuğum!.

Sana mektup yazmak, sana kelimelerle hitab etmek ne kadar güç, ne kadar heyecan verici bir iş. Şu anda vücudümü saran ürperti bile, bana, yaptığım işin ne kadar tehlikeli bir şey olduğunu hissettiriyor.. Sanki büyük bir ormanda, zifirî bir karanlıkta, sahici bir bozkurtla, onun hırıltıları, açılmış ağzı, parçalamaya hazır pençelerile karşı karşıya kalmışım gibi ürperiyorum. Fakat haksızım doğrusu!.. Artık senin sahici bir yırtıcı hayvandan hiç de farkın yok değil ya! Var elbette. Bunu sen de kabul edersin ki, aramızda birçok farklar var. Hem şimdi bunun münakaşasını yapacak da değiliz.

Haber aldığıma göre, senin damarına gene basmışlar be çocuğum!.. Boğanın kırmızıdan huylandığı gibi, senin de ileri fikirden, adaletten, hürriyetten huylandığını bilmeyen aydın insanlar, seslerini duyuracak şekilde, halkın isteklerinden, halkın ümidlerinden, halkın hürriyetinden bahsetmişler. Bu istekleri, bu ümidleri, bu hürriyeti, senin sarhoş, senin fikirsiz, senin sakallı manzumecilerini yere yıkacak kadar kuvvetli ve evrensel bir sesle haykıran halkın şairi Nâzım Hikmet'e, senin ustaların tarafından tatbik edilen zından politikasını lânetlemişler. Sen hiç halkın yararına olan bir söze, bir harekete tahammül mü edersin?. Netekim yine bozkurtça hırlayışlarınla herkesin üzerine saldırmış, camları, kapıları kırmış, aydın kişilerin yollarını kesmiş, onlara verebileceğin tek cevabı vermişsin. Amatör bir halk düşmanı olarak sana düşen vazifeyi tam bir bozkurt aptallığı içinde yerine getirmişsin.

Bütün aydın emekçi halkların şairi Nâzım Hikmet'ten senin ustaların yani profesyonel halk düşmanları pek korkar. Söylemeğe bile lüzum yok niçin korkarlar... Hem o kadar korkarlar ki, onun tarafından yapılan her harekete, bir ihtiyat tedbir olarak evvelâ seni öne sürerler. Sen onların nazarında bir bozuk para gibisin be çocuğum, evvelâ seni harcayıverirler. Ve sen, ustalarınla senin arandaki samimiyeti hâlâ anlayamamışsın.

Düşün bir kere; İnsanları ve fikirleri öldürmeğe giderken sana baltalarla, balyozlarla yardım eden sahiplerin, gene insanları ve fikirleri öldürmek istediğin zaman, seni süngülerle, kurşunlarla karşılamadılar mı?

Halbuki, senin maksadın, her iki harekette de, aynı idi. Zaten senin bir tek maksadın vardır ki; o da, fikri öldürmek. Fakat görüyorsun ki, ustalarının maksadı ayni değil. Eğer bu fikir, başkalarının fikri ise onu öldürmen için sana yardım ediyorlar, eğer bu fikir kendi fikirleri ise seni öldürmeyi tercih ediyorlar.

A benim halk düşmanı heveslisi çocuğum. Korkarım sen iyi bir halk düşmanı olamıyacaksın. Çünkü ne Almanyadaki hocaların ne İtalyadaki üstatların kaldı. Buradaki fesli, bereli, tesbihli mürşitlerine gelince onlar kendi sakallarından korkacak kadar ürkekoldular. Sen öyle başıboş, öyle yapayalnız kaldın ki bu hâlin bir tuhaf geliyor bana. Ve sana haber vereyim ki, bir halk düşmanı yalnız kalırsa, kendisine kuvvet veren halkın hareketsizliği, halkın tahammülü sona erer de düşmanını bir tanırsa neler olur, ne neler.. Ben senin bu son günlerindeki çırpınmalarını, saldırışlarını hiç de hayra alâmet saymıyorum. Yazık, benim halk düşmanı adayı çocuğum,

Düşmanı olduğun halk artık seni tanıyor. Kendini tanıtmamalıydın, yazık oldu sana..

Fakat gene de sakın mektubuma cevap vermeye kalkışma çünkü ne evimin ne de matbaanın yıkılmasını istemiyorum.

Vatansever Şair nedemektir

tanseverlik» mefhumunu ele almak ve bu mefhum etrafında yapılmakta olan münakaşaların asıl sebebini araştırmak istiyoruz!.

VATANSEVERLİK mefhumu yukarıda da işaret ettiğimiz gibi, mücerret olarak ele almak ve bütün ferdler için geçerliği olan bir muhtevasının var olduğunu zannetmek hatadır. Hiç bir şey kullanılışından ayrı olarak düşünülemiyeceği gibi VATANSEVER'lik mefhumunun mânası da ancak onu kullananların maksatlarına göre şekiller alır.

Bugün bizim kendi Cemiyetimizde de bu hal açık bir şekilde görülmektedir. Muhtelif gayeler ve menfaatler etrafında toplanmış olan hizibler her mefhuma, bu arada vatanseverlik mefhumuna da istedikleri mânayı vermekte ve yalnız o mânanın doğru olduğunu iddia etmektedirler.

Bir kısmın vatanseverlikten anladığı mâna, memlekette Amerikan emperyalizmini desteklemek Amerikan nüfuzu için yeni yeni sahalar bulup göstermek ve dostların itimadıyla gelip yerleşebilmeleri için de memleketi penbe bir örtüyle kaplamak, en uydurma vesilelerle bütün komşularımızı bize düşman gibi göstermek ve adetâ Amerikan kapitalizminin istilâsını zarurî kılmaktır.

Bu tip ideologlar için vatanseverlik, gerçekte, vatanı, bir kâr vesilesi olduğu için, özel büdcelerindeki dolar miktarını arttırmağa vesile olduğu için sevmektedir.

Diğer bir kısım ideologlar da ise, «vatan» mefhumu bir musallat fikir halini almıştır. Tıpkı bazı sarhoşların mütemadiyen, tahammül edilmez bir israrla tekrar ettikleri fakat ne olduğunu, neyi kastettiklerini kendilerinin de bilmediği bazı kelimeler gibi.

Bu insanlar «vatan» kelimesi karşısında ürperirler, coşarlar, köpürürler, bozkurtça çığlıklar koparırlar, bazan yakar, yıkar öldürürler, evet, bu nimete yalnız kendilerinin sahip olmasını ve bu nimeti kendi istedikleri şekle sokup rüyalarını devam ettirmek isterler... Hastalıklı hayallerini sevmekle vatanseverliği birbirine karıştırırlar.

Diğer taraftan, bir kısım mürteciler için de vatan sevmek Arabistan Yarımadasını sevmektir. Diğer bir kısım padişahçılar için vatanı sevmek Sultan Süleymanın kılıcını sevmek olur.

Bunların karşısında inkılâpçı bir insan için vatanı sevmek her şeyden evvel bu vatan üzerinde yaşıyan insanları bilmek, tanımak en az on milyonun bir Ortaçağ hayatı yaşadığı bu kitlenin niçin bu şartlar ve bu seviye içinde kaldığını veya bırakıldığını araştırmak, onların kalkınması yolunda icabeden hareketlere girişmek, bu kütlenin muasır seviyeye ulaşması için lâzım gelen yolları bulmak, bu kütlenin kendi kendini ve onu bu hale bırakan düşmanların tanımasını sağlamak, onlara istemeyi, şükretmemeyi, çok bulmamay öğretmek, onlara ele geçirmeleri kendi iktidarlarında olan yeni dünyaları tanıtmaktır. Evet, vatanseverlik bu kadar tabiî, bu kadar basit bir iştir. Hiç bir demagojiye, şamatacılığa başvurmadan yapılabilecek bir ödevdir.

Muhtelif sınıfların ideologları, düşünürleri, filozofları, san'atkârları vatanseverliği kendi menfaatlarının icabettirdiği şekilde, ellerinde bulunan imkânlarla yaymağa, kabul ettirmeğe çalışırken, biz bu düşünürler filozofların ve san'atkârların eserlerini daima perde arkasındaki zümrevi menfaatlerden hareket ederek anlamağa çalışmalıyız. Geniş halk kütlelerinin menfaatleri, özlemleri hiç bir zaman bu geniş halk kütleleri üzerinde istibdadını devam ettirmek isteyen zümrenin menfaatleri ve özlemlerile uzlaşamamıştır. Halkın haklarını, hürriyetini, ümidlerini geriliğe, istibdata, istismarcılığa karşı mücadelesini savunan san'atkârlar, düşünürler hâkim zümrenin kuvvetleri tarafından daima öldürülmek, baskı altında tutulmak istenmiştir.

Halk düşmanları, vatansever olarak tanıtılmış, halk dostlarını, yenilik, ilerilik taraftarlarını çeşitli isimler altında halkın önünde unutturmak çaresine başvurulmuştur.

Vatansever şair, herhangi bir toprak üzerinde yaşıyan halk kütlelerinin, daima ileriye doğru olan özleyişlerini, halk kütlelerinin geri ve istismarcı kuvvetlere karşı haykırışlarını ve kurtuluş mücadelesini anlatan insandır. Ve bu mücadeleye bizzat katılan insandır.

Nâzım Hikmet'e bu yönden bakıldığı zaman, Onun, hiç kimsenin oolmadığı kadar vatansever ve inkılâpçı olduğunu anlamak zor değildir.

Ancak; bunu itiraf etmek, bütün istibdat, sömürücülük ve gerilikten ele geçirilne maddî ve manevî kazançları bir tarafa bırakıp, halkın müdafii olmak zordur. Ve halk düşmanlarından bunu beklemek de lüzumsuzdur

"Bu bezirgân saltanatı, bu zulüm,, ..

Tarafsız kalmakla, korkmakla, kendi nefislerine itimat etmemekle bu adlî hatayı haykırmıyanlarda insanlık bakımından ve ilim açısından «insan» adına lâyık değildirler.

Vatandaş! senin için, dertlerin ve ıztırapların için yaşıyan en samimi insanına yardıma koş. Bize kardeşliği ve sağduyuyu temin etmek için ölmek üzere olan kardeşini kurtarmağa koş!.

Açlık Grevinin durdurulmasına dair

Şair Nâzım Hikmet'in vasisi Avukat İrfan Emin'in dergimize gönderdiği mektup:

Sayın Bay,

Memnun olacağınızı umduğum aşağıdaki haberin asılması suretile, elem duyan bir çok dostları sevindireceğinize eminim.

Saygılar.

Şair Nâzım Hikmet'in vasisi avukat
İrfan Emin Kösemihaoğlu

Nâzım Hikmet açklık grevine ara verdi

Şair Nâzım Hikmet'in şu günlerde İstanbul ve Ankaradan gelen ve memleketin tanınmış fikir, san'at ve ilim adamlariyle bir çok aydınlarının imzasını taşıyan mektuplar almıştır; bunlarda, hülâseten «İktidar değiştiği için bugün haklı taleblerinizle ilgilenecek sorumlu makamlar fiilen teşekkül etmemiştir. yeni iktidar kuruluncaya kadar ve bu hususta durum aydınlanıncaya kadar, açlık grevine fasıla vermenizi israrla rica ediyoruz!» denilmektedir.

2 Mayıstanberi açlık grevine devam eden ve iki gündenberi Cerrahpaşa Hastahanesinde doktorların insanî ve meslekî mülâhazalara dayanan tıbbî müdahaleleriyle hayatı uzatılan şair, vasisiyle son bir görüşmeden sonra buradaki dostlarının da şifahî israrlariyle teyid edilen bu görüşü tasvib ederek tatbik etmekte olduğu karara bugün saat 17 den itibaren ara vermiştir.

20.5.950

Emin kaynaklardan öğrendiğimize göre, hâlen Nâzım Hikmet'in avukatı ve Nâzım Hikmetin uğradığı haksızlığı ilk defa basın vasıtasile efkâr-ı umumiyeye on beşini tutan muhtelif makaleleriyle duyuran ve böyle bir haksızlığın bulunduğu hukuken isbat eden Mehmet Ali Sebük, başladığı teşebbüsleri yürütmektedir.

1950 seçimlerinde mağlûbiyete uğrıyan Parti Liderleri nezdindeki teşebbüslerinden sonra, yeni İktidar Partisi liderleri nezdinde de teşebbüslerine devam edecektir.

Kendisi, Nâzım Hikmet için gerekçesi ile birlikte 10 sayfa tutan bir (Özel Af Tasarısı) hazırlamıştır. Yeni Meclis normal çalışma devresine girer girmez, bu tasarıyı kabul ettirme yolunda yeni teşebbüslerine girişecektir.

Mehmet Ali Sebük, ayrıca makalelerine ve ortaya attığı hakikatlere Üniversite muhitinin tam bir tasvip hareketi göstermemesi ve bazı unsurların tamamiyle lüzumsuz hareketlerde bulunarak Nâzım Hikmet'i ananları rahatsız etmeleri karşısında büyük bir üzüntü duymaktadır.

Yine öğrendiğimize göre, Mehmet Ali Sebük, gazetelerde ve bilhassa Yeni Sabah gazetesinde çıkan yazı ve makaleleri demogojik bulmakta ve bunları cevaplandırmayı lüzumsuz saymaktadır.

★ * ★

Türk aydınları tarafından Nâzım Hikmet'e gönderilen mektubu aşağıya alıyoruz:

İktidar değiştiği için bugün haklı taleplerinizle ilgilenecek sorumlu makam henüz fiilen teşekkül etmemiştir. Yeni iktidar kuruluncaya kadar ve bu husustaki durum aydınlanıncaya kadar, açlık grevine fasıla vermenizi israrla rica ediyoruz.

Mümtaz Faik Fenik, Milletvekili, Zafer gazetesi başyazarı.

Oktay Rıfat. Avukat.

Ferid Alnar. Müzisyen.

Ayhan Alnar Müzisyen.

İsmail Hakkı Balamir. Avukat.

Cahid Sıtkı Tarancı. Şair.

Niyazi Ağırnaslı. Avukat.

Behçet Kamay, Ankara Tıp Enstitüsü Direktörü

Melih Cevdet. Şair.

Bedri Rahmi. Ressam.

Cevdet Kudret. Muharrir.

Vasfı Rasid. Profesör

Doktor Hüseyin Cahid Özen. Ankara Tıp Fakültesi Doçenti.

Adnan Saygun. Müzisyen.

Asım Ruacan. Ankara Barosu İkinci Başkanı

Doktor Kemal Narin.

Ahmed Cevad Emre. Profesör.

Sadun Arem. Siyasî Bilgiler Doçenti.

Nâzım Kâmil Bayur Iş Bankası Müdürlerinden.

Ahmed Evintan. Devlet Tiyatrosu san'atkârlarından.

Güzin Dino. Doçent.

Vâlâ Nûreddin Vâ - Nû. Muharrir.

Müzehher Vâ - Nû. Muharrir.

Ulvi Uraz. Aktör.

Profesör Dr. Behçet Kamay'ın hitabı:

«Hakkında reva görülen haksızlığın ve kanunsuzluğun 13 yıldır çektiğin ıstırabını, ben, hemşirem ve evlâdlarım bütün ruhumuzla ve kalbimizle aynen yaşadık. Yeni demokrasi devrinin bu haksızlığı kökünden sileceğine ve ıstıraplarını dindireceğine emin ol. Senden bir memleket aydını sıfatile kendi namıma ve evlâdlarım namına gözlerim yaşararak şimdilik grevine fasıla vermeni, bütün kalbimle niyaz ve istirham ederim.»

Profesör Ahmed Cevad Emre'nin hitabı:

«Yıllardanberi senin için ağlayan ihtiyar hocanın yaşlarını dindirecek kararı esirgerem, yavrum, sevgili oğlum.»

Profesör Vasfı Raşid'in hitabı:

«Vatan gazetesinde adlî yayar tarafından iddia edilmiş adlî hâtâya lâkayıd kalamayacak vicdan namına...»

Istanbuldaki 100 lerce aydın da ayrıca bir mektupla Nâzım'a başvurarak grevi durdurmasını rica etmişlerdir.

DAVET

Dört nala gelip uzak Asyadan
Akdenize bir kısrak başı gibi uzanan
Bu memleket, bizim.

Bilekler kan içinde, dişler kenetli, ayaklar çıplak
ve ipek bir halıya benziyen toprak
Bu cehennem, bu cennet bizim.

Kapansın el kapıları bir daha açılmasın
Yok edin insanın insana kulluğunu
Bu davet bizim.

Yaşamak, bir ağaç gibi tek ve hür
Bir orman gibi kardeşçesine
Bu hasret bizim.

NÂZIM HİKMET

5 inci sayımız
Salı günü Çıkıyor

Sahibi ve bu sayıda yazı işlerini fiilen idare edèn:

M. Fahri Oktay

Pazartesi ve Perşembe günleri çıkar.

Adres : Paşa Mahallesi Kuyu Sok. No. 2
Beşiktaş

Dizildiği ve Basıldığı yer:
Osmanbey Matbaası

Açlık grevi halkın haksızlığa ve zulme karşı Şahlanış'dır

(Baştarafı 1 incide)

Açlık grevi, adaletin yerine getirilmesini istemekten başka bir şey değildir. Bu hakikati örtmek, yerine bir sürü yalan ve haysiyet kırıcı istekler koymak istiyenler, bir kere daha anlasınlar ki; Türk halkı, asırlardan beri devam edegelen mahut zihniyetten ve icraatından artık bıkmış, usanmıştır.

Bu halk, daima kabuğunu kırıp aydınlığa çıkmamağa mahkûm edilmek, Ortaçağ devrini yaşamağa maruz bırakılmak istemiyor.

Dünyanın inkılâpçı halkları nasıl ilerliyor ve bu dünyayı cennete çevirmek yolunda başını bile vermekden çekinmiyorsa, biz de ayni şeyleri istiyoruz.

Bu suç mudur?. Halkın bu istekleri kanunlara aykırı mıdır?

Suç ise; neden bizlere her vesile ile, daima iyi'ye güzel'e doğru'ya koşmaklığımız icabettiği avaz avaz haykırılıyor?

Doğru'yu gerçekleştirmeğe çalışmak suçu(!) ile, doğrunun mahiyeti hakkındaki sözler, fikirler garip bir tezat değil mi?.

Ne münasebet!....

Garip değil, çok acı ve utandırıcıdır bu tezat...

Acıdır; Çünkü, yardım(!)larla, baskı ile hapishanelerle, işsiz bırakılmalarla, dövmelerle devam ettirilmek isteniyor.

Halkın her gün biraz daha çökmesine, benliğini kaybetmesine, katil, hırsız, orospu, hasta olmasına rağmen, devam ettirilmek isteniyor.

Bu hakikati örtmek isteyenler, «Büyük insan» şair Nâzım Hikmet'in yapmakta olduğu açlık grevinin mânasını artık anlasınlar.

Biz biliyoruz ki; bu boş bir temennidir ve hiç bir zaman sözle gerçekleşemiyecektir.

Fakat belki, hâlâ onların kof sözlerine ve kendi egoizmaları uğruna katlettikleri milyonlarca insan varlığını (millî heyecan«!»), (millî ruh«!» gibi yâverle süslemelerine kananlar vardır. Hiç olmazsa, bu kandırılan biçare insanların sağ duyuları harekete gelir de realiyeti fark ederler.

Esasen açlık grevi dediklerimizin hepsini kavrar.

Açlık grevi Türk vatanını yalnız kendi inhisarları altına almak ve her türlü vasıta ile bunu temin etmek istiyenlere karşıdır.

Açlık grevi, bu vakıaları haykanları, susturan korkunç yılanlara, temiz duyguları lâğına gömenlere ve onların yardakçılarına karşıdır.

Açlık grevi, hepimizin yumruğudur!

Açlık grevi, hepimizin gözyaşı, üniversitesidir.

Açlık grevi, tahammülün hudut taşıdır.

Her ne kadar 19.5.950 den itibaren greve ara verilmişse de bu, halkın feryadını fiilen ele alabilecek bir hükûmetin teşekkül etmesini beklemek içindir.

Aydınlarımızın ve gençliğimizin ileri sürdüğü bu haklı istek, Nâzım Hikmet tarafından da kabul edilmiştir

Yoksa —bazı fesatçıların ve menfaatperestlerin ileri süreceği gibi— bitmiş değildir.

Her vesile ile; (Başladığım açlık grevi adaletsizliğe karşıdır!) diyen büyük şair, hiç bir zaman haklı bir sebep olmadan fikrini değiştirmiyecektir.

Halk'ın ve inkılâpçı aydınların gerçek uğrunda mücadelesi netice verecektir.

Halk, türlü korkunç baskıya rağmen müsbet neticeyi elde etmek azminde olduğunu, verdiği imzalarla, dilekçelerle bunu ispat etmiştir.

AŞI

Tarla hazırdı:
Koyu esmer eti anadan doğma çırılçıplak.
Tarla hazırdı:
Şişkin ıslak dudaklarını açmıştı yarı yarıya..
Uzun sürmedi bekleyiş:
Sabah aydınlığında canlı, küçük kurtlar gibi yukardan saçılır
akmağa başladı tohum.
Hazla ürperdi toprak,
içine çekti akanı:
açılıp kapanarak
açılıp kapanarak.
Sonra da mahmur
Bir kat daha güzel
Terli ve kabarık,
gerindi.
«Ben ölümden kuvvetliyim» diyebilirdi,
gebeydi artık......

-

Arılar fırladı kovandan güneşe doğru.
En önde kızoğlankız yeni beyarı.
Nazlı bir vızıltı halinde zar gibi ince, şeffaf kanatları.
Beli koptu, kopacak,
Altın tüylü süzme karnında üç kızıl kuşak
Yetişip önledi onu erkeklerin en kuvvetlisi
Ve yukarda, boşlukta, güneşe yakın
dikenli, incecik bacaklar karıştı bir birine.
Bir saniye sürdü aşı
Silkinip kurtuldu dişi
Ve düştü erkek
— içinden kopan etleriyle —
en yukardan toprağa.

Odalarının penceresi ormana açık.
Ağır yaz bulutlarının altında orman,
içi bir yumurtalık gibi koyu, nemli ve ılık.
Erkeğin yüzüne aşağıdan,
kadının gözlerinden vuran ışık.
Ormanın üstüne yağmur boşandı ansızın.
Yeşil, ela gözlerini yumdu kadın,
yarı açık ağzında ıslak dişleri, berrak, duru,
ve içinde, taaa yüreğinin kökünde sıcak sıcak duydu yağmuru...

-

Atan bir damar gibi akıyor nehir.
Acı yemişleri ve dikenli dallarile duruyor ağaç,
duruyor kıraç ve yabani.
Güneşte bir şarkı gibi parladı balta ,
kesildi ağacın gövdesi orta yerinden:
ihtiyardı ,esmerdi, ıslaktı maktâ,
kanıyacaktı da adetâ.
Aşı bıçağıyla açıldı yarık.
Sokuldu ucu kalemin.
Bu kesik,
bu yabani gövdede müjdesi vardı artık:
dikensiz dalları,
ince kabuklu tatlı yemişleri
ve geniş yapraklariyle gelecek
olan
yepyeni bir âlemin...

NÂZIM HİKMET

Nâzımı ölüme terketmek için yapılan tertipler

(Baştarafı 1 incide)

Yalman'a göre, Nâzım'ı kurtarmak için uygun kanunî yollar bulunamıyormuş! «Bir kanun ve nizam devletinde» gerekli muameleler uzun sürermiş. Kanunsuzluğu düzeltmek için kanun yolu bulunamıyor!.

Nâzım, kanunsuz mahkûm edildiğine ve hapishanelerde kanunsuz olarak yatırıldığına göre kanunsuz olarak da hürriyetine kavuşturulsun, ne çıkar? Kaldı ki, Nâzım'ı çıkarmanın kanunî yolları var, hem de bir kaç tane... Bu yollar. defalarca yazıldı ve anlatıldı.

Bunu bildiği için Yalman, «memlekette cereyan eden fevkalâde hâdiselerin» Nâzım'ın kurtarılması işine (fasıla) verdiğini söylüyor. Ne imiş bu (fevkalâde hâdiseler?) Ne olacak, seçimler!... İnfazın durdurulmasına veya Cumhurbaşkanına verilen selâhiyetle Nâzım'ın affına seçimler neden mani olsun?. Hem de Nâzım açlık grevine başlıyacağını ta mart ayı sonlarında söyledi ve ilk grevine de 8 Nisan'da başladı. Yani seçimlerden bir buçuk ay evvel bu açlık grevi meselesi ortaya çıktı. O zaman Nâzım'a (fevkalâde ahvalden dolayı araya fasıla girdiğini) söyliyemediler; (hürriyetine kavuşman kat'î, gerekli muameleyi zorlaştırmamak için grevi bırak!) dediler. Bıraktırdıktan sonra, (gerekli muamele) nin, hastahaneye sevk muamelesi olduğu anlaşıldı. Nâzım'ı oyalamak ve meseleyi savsaklayıp uzatmak istiyorlar. Baştan beri hâdiselerin bütün seyri bu maksatlarını açığa vuruyor.

Nâzım, on üç sene evvel şimdiki tâbirile (adlî bir hataya kurban) giderek, aslında düpe düz kanunlar çiğnenerek 28 seneye mahkûm edildi. Fakat gazetelerde hiç bir itiraz sesi yükselmedi. Nâzım, on üç uzun yıl hapishanelerde ömrünün en güzel yıllarını çürüttü. gazetelerde hiç bir alâka görülmedi. Nâzım, hakkını aramak için bir çok müracaatlar yaptı, gazetelerde tek satır çıkmadı.

Gel zaman, git zaman, Nâzım'ın şair olarak şöhreti dünya san'at ve edebiyat âleminde yayıldı ve uğradığı haksızlık ve gadir, bütün demokratik ve aydın çevrelerde derin akisler uyandırdı. Nâzım'ın kurtarılması uğrunda hareketler basladı ve bu hareketler memleketimiz halkı oyunda da alâka ve sempati ile karşılandı. İşte o zaman Nâzım'ın kurtarılması hareketini cılk etmek için teşebbüse geçildi. On üç senelik derin bir sükûnetten sonra Ahmet Emin Yalman, birden Nâzım'ın ateşli(!) müdafii kesildi. Maksad, Nâzım'ın kurtarılması dâvasını, bu dâvayı gerçekden benimsemiş olanların elinden almak, onu benimser görünerek ve hemen gerçekleşecekmiş gibi göstererek bu yolda yapılan gerçek gayretleri gevşetmekti. (Kanun ve nizam devleti), (gerekli muamele), Bursa'dan İstanbula nakil, doktor raporu, hastahanede tedavi falan filân derken, iş uzayacak, sürüncemede kalacak, Nâzım'ın kurtulması için uğraşanlar yorulacak; ümidsizliğe düşecek, hareket zayıflayıp sönecek ve nihayet mesele de kapanacaktı.

İşte, Nâzım'ın grevini bozması hususundaki Yalman'ın ısrarı hep bu sebeptendir.

Evvelâ yine (Calışıyoruz, uğraşıyoruz, ha oldu, ha olacak!) diye eski ikna yolunu denediler. Bu, netice vermeyince ve Nâzım için mücadele kuvvetlenince, bürünmüş oldukları kuzu derilerini sırtlarından atmak zorunda kaldılar; kuzu derisinin altından ısırıcı kurt dişleri sırıttı.

Fakat, bu efendi(!)lerin gayreti boşuna!.. Oynadıkları eski bir oyundur. Bu oyun; ne Koca Nâzım'ı, ne de halk oyunu aldatır!. Nâzım'ın hayatı tehlikededir. Bu tehlike; her an ciddi bir şekilde artmaktadır. Nâzım, hakkını arama uğrunda can verirse, bunun vebali mes'ul makamlarda ve Ahmet Emin Yalman'lardadır. Hiç bir tevil ve şantaj, bu hakikati ört bas edemez!...

Nâzım, şu anda grevine sadece ara vermiştir. Bu ara verme, kendisinin durumunu dikkate alacak bir makam teşekkül edinceye kadar devam edecektir.

Bu gerçek, başka hiç bir şey değildir!.